

**Participatieverslag
Economische Visie
Wassenaar - 2025**

2025

Participatieverslag

Economische Visie Wassenaar 2025

Periode van participatie
december 2024 – juli 2025

Eenheid	Ruimte en Realisatie- Ontwikkeling
Versie	Juli 2025
Projectnaam	Economische Visie Wassenaar - 2025
Zaaknummer	ntb
Status	Definitief
Opdrachtgever	Michael den Haan
Portefeuillehouder	Laurens van Doeveren
Projectleider	Maike Kuipers

Aanleiding en doel project

In het coalitieakkoord 'Samen voor Wassenaar; koersvast, open en betrokken' is een nieuwe Economische Visie aangekondigd. Daarvoor is de Startnotitie Visie Economie opgesteld en op 4 juni 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin zijn de kaders voor de Economische Visie 2025 meegegeven, namelijk:

- Het versterken van het ondernemerschap
- Het bieden van perspectief voor lokale bedrijvigheid
- Het versterken van lokale en regionale samenwerkingsverbanden.
Tussenkop

De ondernemersvereniging Ondernemend Wassenaar heeft de gemeente in 2023 al opgeroepen om deze Economische Visie op te stellen omdat de vorige Economische Visie met een looptijd tot en met 2019 niet daarna nooit meer geactualiseerd is. Ze hebben aandacht gevraagd voor "Ruimte voor Ondernemen", bedrijven die willen uitbreiden kunnen dat niet. Ook vroegen ze aandacht voor de bereikbaarheid en ontsluiting.

Doelstellingen participatie:

- Informeren: Belanghebbenden bewust maken van het belang en doel van de Economische Visie.
- Raadplegen: Ondernemers en andere belanghebbenden uitnodigen om hun inzichten en wensen te delen.
- Samenwerken: Een platform bieden voor co-creatie waarbij de ondernemers actief bijdragen aan de inhoud van de visie.
- Verantwoorden: Transparantie waarborgen door voortgang over het project terug te koppelen de belanghebbende.

Doelgroepen

- Ondernemers van Wassenaar: MKB, winkeliers, toeristische bedrijven, bedrijven op bedrijventreinen en in het buitengebied.
- Belangenorganisaties in Wassenaar: Ondernemersvereniging Wassenaar, BIZ Winkelgebied, Ondernemers Maaldrift.
- Regionale partners: Zoals buurgemeenten, MRDH, VNO-NCW en provincie Zuid-Holland.

- **Inwoners:** Inwoners worden in de volgende fase, bij de uitvoering van de projecten die opgenomen zijn in de uitvoeringsagenda, betrokken.
- **Politiek en ambtenaren:** Raadsleden, College B&W, beleidsmedewerkers van de gemeente Wassenaar

Participatiekompas

De gemeente Wassenaar werkt met het participatiekompas: een werkwijze om belanghebbenden bij een beleidsplan te betrekken. Voor de totstandkoming van de Economische Visie is het participatiekompas als volgt gehanteerd.

Meeweten

Doel: Duidelijkheid bieden over het proces, de scope en het belang van de visie.

Middelen: Via de gemeentelijke website: De centrale pagina over de Economische Visie en De Wassenaarse Krant.

Nieuwsbrieven: Deze worden niet door de afdeling Economie verstuurd, maar zou voor de toekomst interessant kunnen zijn.

Social media: Informatieve posts en aankondigingen via platforms als Facebook, LinkedIn en Instagram.

Communicatie via belangenorganisaties: Updates kunnen via hen verspreid worden onder de ondernemers.

Meedenken

Doel: Input verzamelen over kansen, uitdagingen en wensen.

Middelen: Enquêtes: Online enquêtes voor inwoners. Alleen onder de standhouders van de weekmarkt is een enquête gehouden.

Bijeenkomsten: Fysieke sessies in het gemeentehuis. Op maandag 27 januari heeft er een participatiebijeenkomst plaatsgevonden waar alle ondernemers van Wassenaar voor waren uitgenodigd.

Interviews: Diepte-interviews met ondernemers. Het ging om c.a. 15 ondernemers verdeeld over de Van Hallstraat, (Verlengde) Hoge Klei en Maaldrift waar de gemeente mee in gesprek is gegaan. Hierbij is gebruik gemaakt van een gespreksleidraad, zie bijlage 1.

Meewerken

Doel: Belanghebbenden dragen actief bij aan het maken en uitvoeren van de visie.

Middelen: Focusgroepen: Er is een groep van zes ondernemers die zich heeft aangemeld voor de focusgroep. Zij dachten mee, gaven feedback en werkten actief mee. Zij kregen ook de mogelijkheid om de conceptversie van de visie te beoordelen en feedback te geven.

Verantwoording

Beleidsmedewerkers van de eenheid Ruimtelijke Ontwikkeling zijn betrokken geweest bij de totstandkoming van deze visie, net als Communicatie, Financiën, Juridische Zaken en Strategisch Advies. Ook beleidsmedewerkers van het de eenheid Mens en Maatschappij.

Met een delegatie van ondernemers (projectgroep ondernemers) is regelmatig overleg geweest en alle ondernemers zijn uitgenodigd voor de ondernemersbijeenkomst op 27 januari.

De ondernemersverenigingen, VNO-NCW en MRDH zijn tevens betrokken.

Het concept rapport is met alle hierboven genoemde belanghebbenden gedeeld en zij hebben de mogelijkheid gekregen om een reactie te geven. Daar waar mogelijk zijn de reacties verwerkt.

Datum	Wat	Doelgroep
5 december 2024	Start Ruimtelijke Verkenning	Bestuur Ondernemend Wassenaar
13 januari 2025	Kick Off Economische visie	Projectgroep Ondernemers
27 januari 2025	Ondernemers bijeenkomst	Ondernemers Wassenaar
20 februari 2025	Bespreken Economische visie (bestuurlijk)	VNO-NCW
20 maart 2025	Bespreken 1 ^e concept Economische visie	Projectgroep ondernemers
Jan – maart 2025	Individuele gesprekken	Ondernemers
15 april 2025	Bespreken 2e concept	Projectgroep ondernemers
29 april 2025	Ruimtelijke Verkenning ambtelijk gesprek	Provincie Zuid-Holland
5 juni 2025	Concept Definitieve versie verstuurd – reactie mogelijk tot 15 juni	Ondernemers Wassenaar die op 27 januari aanwezig waren, projectgroep ondernemers, VNO-NCW, Ondernemend Wassenaar, BIZ Maaldrift, Winkeliersvereniging

Afbeelding 1.1 Vergaderingen en bijeenkomsten externe stakeholders

Bevindingen

Tijdens de ondernemersbijeenkomst werd duidelijk dat de ruimtelijke uitdagingen voor het reguliere MKB – dat grotendeels op bedrijventerreinen of solitair in het buitengebied of de Noordrand is gevestigd – wezenlijk anders zijn dan die van de detailhandel. Waar het MKB naarstig op zoek is naar ruimte om uit te breiden, zijn in het winkelgebied juist grotere panden beschikbaar. Dit verschil in uitdagingen is zowel in de Economische Visie als in de Ruimtelijke Verkenning verwerkt.

De gemene deler is te vinden in de opmerkingen over verkeer, bereikbaarheid, het Rozenplein en één richtingsverkeer op punten waar dit niet handig is.

Deze punten kwamen ook veelvuldig terug bij de projectbesprekingen met de projectgroep ondernemers en het bestuur van Ondernemend Wassenaar. Daarnaast is aangegeven dat de regeldruk hoog is: een omgevingsvergunning aanvragen vraagt veel tijd, maar ook een melding maken. Ze vragen zich af waarom je niet net als vroegere gewoon iemand kan bellen bij de Gemeente en dat ze ook weten wie je bent.

Als het gaat om werkgelegenheid, dan lukt het de ondernemers nog best goed om personeel te vinden.. Wel geven ze aan dat starters lastig te vinden zijn. In Wassenaar is, net als in heel Nederland, te weinig woonruimte voor starters. Ze deden een oproep aan de gemeente om echt te gaan bouwen/ontwikkelen voor starters.

Er sprongen in de gesprekken twee locaties uit, te weten de Van Hallstraat en het winkelgebied Stadhoudersplein. Omdat er leegstand is in het winkelgebied was de gedachte dat winkeliers uit o.a. Stadhoudersplein wellicht naar het winkelgebied zouden kunnen verhuizen. Ook is er gesproken over wonen boven de winkels. De Van Hallstraat is veelvuldig genoemd vanwege de diversiteit aan bedrijven dat daar gevestigd is en de vraag of dat voor de toekomst wenselijk is. Er is behoefte aan een toekomstplan voor de Van Hallstraat.

Naast de ondernemersavond zijn er ook individuele gesprekken gevoerd met onder andere ondernemers die gevestigd zijn op de Van Hallstraat, op Maaldrift, Verlengde Hoge Klei en is er een vergadering geweest met de winkeliers van het Stadhoudersplein. De ondernemers op de Van Hallstraat erkennen dat er verschillende typen bedrijven gevestigd zijn, die logischerwijs niet naast elkaar zouden moeten zitten. Toch functioneert het. Men kent elkaar, heeft wat voor elkaar over en werkt samen. Parkeren en de verkeerssituatie wordt door hen aangegeven als grootste aandachtspunten. De winkeliers op het Stadhoudersplein zijn tevreden met hun locatie, er zijn

twee supermarkten en de andere winkeliers profiteren van de aantrekkingskracht en het dagelijks aantal bezoekers dat deze supermarkten genereren. Verhuizen daar denken ze niet aan. Zij willen graag de samenwerking verbeteren en daar was deze eerste bijeenkomst voor bedoeld.

Wat niet herkend werd door de ondernemers was het onderwerp Cybercriminaliteit. Dat is iets van elke dag en dat denken ze goed geregeld te hebben. Toch wordt dit wel een onderwerp in de Economische Visie omdat [recent onderzoek](#) ook weer uitwijst dat bijna twee op de tien Nederlandse bedrijven het afgelopen jaar schade hebben geleden door cybercriminaliteit.

Vervolg

Het betrekken van ondernemers bij het opstellen van deze Economische Visie is erg waardevol en belangrijk geweest. Hun praktijkervaring, inzichten en kennis van de lokale markt hebben bijgedragen aan een realistische en toekomstgerichte visie die aansluit bij de behoeften en kansen binnen het bedrijfsleven. Door hen actief te betrekken in het proces, is er niet alleen draagvlak gecreëerd, maar ook een sterker fundament gelegd voor samenwerking en economische groei.

De relatie, zowel ambtelijk als bestuurlijk tussen de ondernemers en de gemeente gaat echter verder dan dit project. Zo is er al regelmatig overleg tussen Ondernemend Wassenaar en de gemeente, gaat de wethouder regelmatig op bedrijfsbezoek om de banden met de lokale ondernemers te versterken en meer inzicht te krijgen in hun bedrijfsactiviteiten en worden er al enkele projecten gezamenlijk uitgevoerd. Denk hierbij aan de uitvoering van het centrumplan en parkeren op Maaldrift. Om de projecten en acties die voortkomen uit de Economische Visie Wassenaar voortvarend op te pakken is deze samenwerking van groot belang. Per project zal het variëren wie de zogenaamde trekker is, de ene keer zal dat de gemeente zijn en in een ander geval de ondernemers. Wanneer de gemeente de trekker is, zal per project worden gezien op welke wijze de ondernemers. Dit zal variëren van meedenken tot meewerken. Dit is ook het moment dat de inwoners betrokken worden, denk hierbij aan projecten zoals het toekomst van de Van Hallstraat en projecten rondom het centrum en Toerisme&Recreatie.

Bijlage 1. Gespreksleidraad

Pand	Is het pand eigendom of huur?
Medewerkers	Waar komen de medewerkers vandaan? Lokaal, regionaal DH of Leiden?
	Hoeveel vacatures en zijn deze makkelijk lastig in te vullen, hoe ziet hij/zij de toekomst?
	Stagiaires, • heeft het bedrijf stage plekken • Makkelijk / lastig in te vullen • Welke onderwijsinstelling?
	Leeftijd medewerkers, vergrijzing gaat toenemen is dat te zien in de personeelsopbouw?
Klanten	Lokaal, regionaal, landelijk, internationaal
Toekomst	Hoe ziet de toekomst eruit en hoever vooruit wordt er gekeken? • Hoe ver vooruit kijkt hij/zij • Groei in omzet, productie, medewerkers? • Kan het op de huidige locatie of is uitbreiding noodzakelijk
	Indien verhuizen, blijven in Wassenaar of regio?
	Indien verhuizen, hoeveel m2 heeft de onderneming dan nodig? Incl. parkeren en buitenruimte.
Uitdagingen	Wat zijn de top 3 uitdagingen voor de onderneming?
Duurzaamheid	• Energie opwek of besparingen • Verduurzamen productie of werkproces • Elektrificatie wagenpark • Omgeving vergroenen • Etc.
Samenwerking	Lid van Ondernemend Wassenaar?
	Hoe is de onderlinge samenwerking met andere ondernemers? Zakelijk of ook op andere vlakken. Denk aan digitalisering, cybercriminaliteit, verduurzaming etc.